

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА АНКЕТЕ О ИНФЛАЦИОНИМ ОЧЕКИВАЊИМА

Септембар 2019.

Београд, октобар 2019.

Садржај:

Уводна напомена.....	2
Резиме	3
Инфлациона очекивања финансијског сектора	4
Инфлациона очекивања привреде	4
Инфлациона очекивања синдиката	5
Инфлациона очекивања становништва.....	6
Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва	6
Описно исказана инфлациона очекивања становништва	6

Уводна напомена

Инфлациона очекивања економских субјеката важан су показатељ који се користи у доношењу одлука о мерама монетарне политике у режиму циљања инфлације. Стабилизација инфлационих очекивања и њихово усидравање у оквиру граница дозвољеног одступања од циља мерило су успеха стратегије циљања инфлације и доприносе повећању кредибилитета монетарне политике.

У складу с најбољом међународном праксом, увођењем режима циљања инфлације у јануару 2009. године, Народна банка Србије почела је да прати и анализира и инфлациона очекивања економских субјеката. У поменуте сврхе, као извор података користи се анкета о инфлационим очекивањима, коју од јануара 2018. за Народну банку Србије спроводи агенција Испос. Учесници анкете, који су класификовани у четири сектора (финансијски сектор, привреда, синдикати и становништво), изјашњавају се о очекиваном међугодишњем расту цена за годину дана унапред, а од марта 2014. и о очекиваном међугодишњем расту цена у средњем року, тј. за две године унапред.

Резиме

Инфлациона очекивања представника свих сектора, осим становништва, и у септембру наставила су да се крећу унутар граница циља Народне банке Србије ($3 \pm 1,5\%$).

Резултати анкете агенције Ипсос из септембра показују даљи пад краткорочних и средњорочних инфлационих очекивања и представника финансијског сектора и привредника.

Према резултатима анкете из септембра, краткорочна инфлациона очекивања финансијског сектора и привреде износе 2,0% и 1,8%, респективно, и нижа су него у августу, када су износила 2,3% и 2,0%, респективно. Пад инфлационих очекивања поклапа се са успоравањем међугодишње инфлације. Краткорочна очекивања представника синдиката и становништва остала су непромењена, на нивоу од 3,0% и 5,0%, респективно.

Трећи месец заредом, код привредника и финансијског сектора смањују се очекивања за две године унапред. За септембар 2021. године представници финансијског сектора очекују инфлацију на нивоу од 2,4%, а привредници нешто нижу, на нивоу од 2,2%. За исти период очекивања представника синдиката и становништва износе 3,25% и 5,0%, респективно.

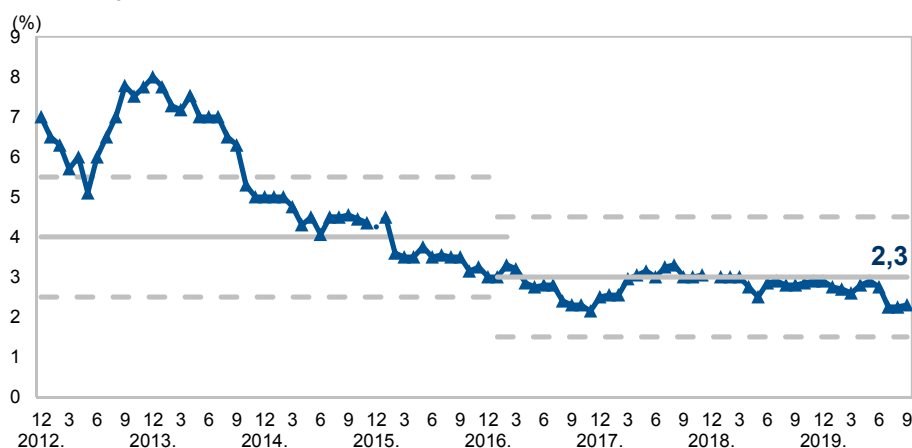
Усиђреност инфлационих очекивања представља један од предуслова за постизање ниске, стабилне и предвидиве инфлације. Постигнута стабилност инфлационих очекивања потврђује поверење у мере које предузима Народна банка Србије и указује на одсуство јачих инфлаторних и дезинфлаторних притисака.

Инфлациона очекивања финансијског сектора

Од маја се инфлациона очекивања финансијског сектора за годину дана унапред смањују и у септембру су, према резултатима анкете агенције Ипсос, износила 2,0%, чиме је изједначена њихова најнижа вредност из октобра 2016. године. Пад инфлационих очекивања делом се може повезати и са успоравањем међугодишње инфлације током претходних месеци. Према резултатима анкете агенције Блумберг из октобра, финансијски сектор за октобар 2020. године очекује инфлацију од 2,2%, што је непромењено у односу на претходну анкету.

Вредност композитне мере инфлационих очекивања финансијског сектора¹ у августу остала је непромењена на нивоу од 2,3%.

Графикон 1. Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора

Смањена су и средњорочна инфлациона очекивања финансијског сектора. У септембру су износила 2,4% и благо су снижена са августовских 2,5%. Од увођења овог питања у анкету (март 2014. године), средњорочна инфлациона очекивања финансијског сектора налазе се у границама циља.

¹ Израчунава се пондерисањем појединачних одговора према критеријуму учешћа у укупној активи анкетираних финансијских институција. Свакој институцији која учествује у обе анкете приписује се аритметичка средина одговора из анкета Ипсоса и Блумберга. На тај начин се банкама с већим тржишним учешћем даје већи утицај на агрегирани резултат.

Инфлациона очекивања привреде

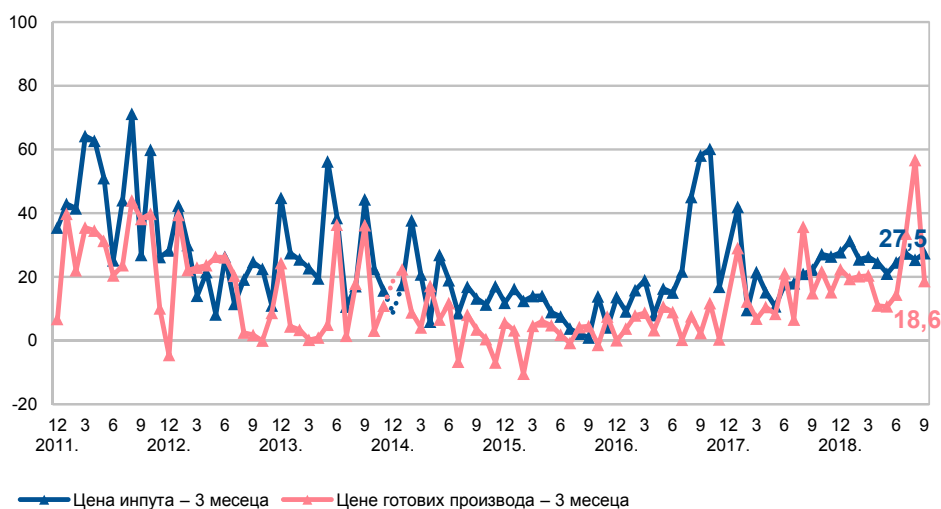
Инфлациона очекивања за годину дана унапред представника привреде смањена су са 2,0% у августу на 1,8% у септембру. То је најнижа вредност очекивања привреде у периоду у којем се спроводе анкете (почетак 2009. године).

За септембар 2021. привредници очекују инфлацију од 2,2%, што је незнатно ниже него у претходној анкети (август 2,4%).

Највећи део привредника не очекује промене цена инпута у наредна три месеца, као ни за годину дана унапред. Истовремено, смањује се учешће привредника који очекују раст цена сопствених производа/услуга у наредна три месеца, као и у наредних дванаест месеци.

НП привредника који очекују побољшање пословних услова у наредна три месеца остао је на готово непромењеном нивоу у односу на претходну анкету.

Графикон 2. Очекивања сектора привреде у погледу кретања цена инпута и цена готових производа у наредна три месеца

* Вредност изнад нуле указује на раст, а испод нуле на пад.

Извор: Нинамедија/Ипсос.

Инфлациона очекивања синдиката

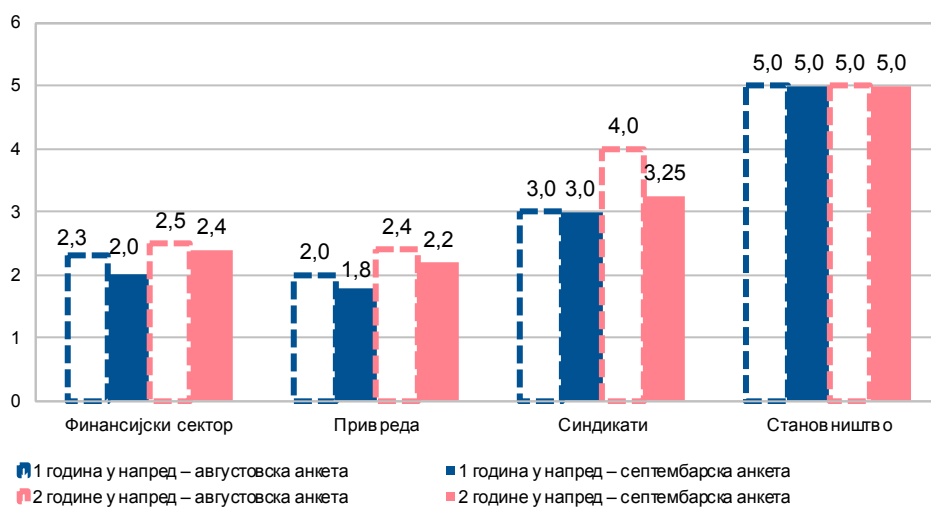
Краткорочна инфлациона очекивања представника синдиката задржала су се на циљаних 3,0%, док су средњорочна очекивања снижена и септембру су се нашла на 3,25% (август 4,0%).

Инфлациона очекивања становништва

Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва

Резултати септембарске анкете агенције Ипсос показују да и краткорочна и средњорочна инфлациона очекивања становништва износе 5,0%, што су непромењене вредности у последња три месеца.

Графикон 3. Очекивана међугодишња инфлација за једну и две године унапред

Извор: Ипсос.

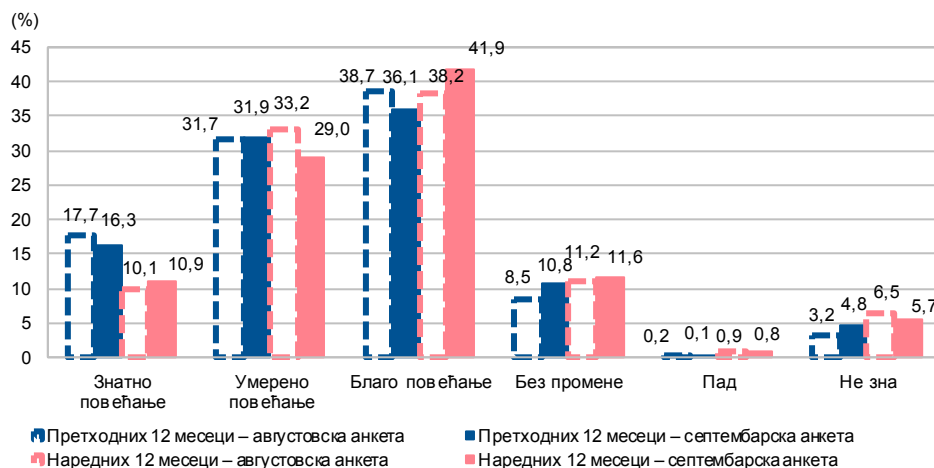
Описно исказана инфлациона очекивања становништва

Према резултатима описне (квалитативне) анкете, највећи број анкетираних грађана (70,9%) и даље очекује умерено или благо повећање цена у наредној години дана.

Учешће анкетираних који сматрају да ће цене умерено порасти у наредној години дана смањено је за око 4 процентна поена, а у истом проценту порасло је учешће оних који сматрају да ће цене благо порасти.

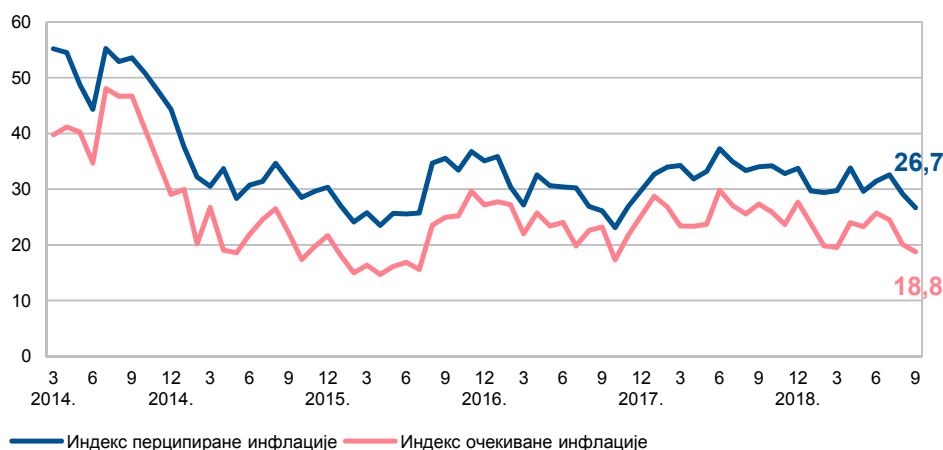
Такво кретање инфлационих очекивања, где највећи број испитаника очекује умерено и благо повећање цена у наредној години дана, сведочи о предвидивом и стабилном економском окружењу и доприноси остварењу основног циља монетарне политике у средњем року.

У односу на претходну анкету благо је смањен НП испитаника међу становништвом који очекују поскупљење прехранбених производа. Истовремено, у односу на августовску анкету, благо је порастао НП испитаника који очекује поскупљење месечних рачуна и одеће и обуће.

Графикон 4. Дистрибуција испитаника сектора становништва према перципираном и очекиваном расту цена

Извор: Ипсос.

Становништво очекује да ће инфлација у наредних дванаест месеци бити нижа од инфлације у претходној години дана, на шта указује виша вредност индекса перципиране инфлације од индекса очекиване инфлације. Такво кретање резултат је тога што **део становништва који има перцепцију да су цене повећане у претходних дванаест месеци не очекује да ће се то наставити у наредних дванаест месеци.**²

Графикон 5. Перципирана и очекивана инфлација становништва (у индексним поенима)

Извор: Ипсос и прерачун НБС.

² Поменути индекс добија се као разлика између пондерисаног учешћа испитаника који мисле да су цене биле више него благо повећане и оних који мисле да су цене остале исте или пале. За детаље видети Осврт 2 у Извештају о инфлацији – фебруар 2016. (http://www.nbs.rs/system/galleries/download/pdf_ioi/ioi_02_2016.pdf).